

بسم الله الرحمن الرحيم

مروری بر نقش سفارت انگلیس در فتنه ۸۸؛

پایگاه مرکز اسناد انقلاب اسلامی؛ سفارت انگلیس پیشینه‌ای طولانی در اعمال خباثت علیه مردم ایران دارد که یکی از آن نمونه‌ها به سال ۱۳۸۸ برمی‌گردد. جایی که قبل از انتخابات دهم ریاست جمهوری، انگلستان با اعزام سفیر جدید خود به نام سایمون گس به تهران سعی کرد در انتخابات نقش آفرینی کند. در بخشی از کتاب «نقش انگلیس در فتنه هزار و سیصد و هشتاد و هشت» که توسط موسسه فرهنگی هنری مرکز اسناد انقلاب اسلامی چاپ و منتشر شده است، ابعاد مختلفی از نقش سفارت انگلیس در فتنه ۸۸ بررسی می‌شود. آنچه در ادامه می‌خوانید، برشی از این کتاب است.

انتخاب «سایمون گس» به عنوان سفیر جدید بریتانیا در تهران؛

به‌طور کلی انتخاب سفرا در انگلستان به‌ویژه سفیر آن کشور در ایران مکانیزم دشواری طی می‌کند. این قضیه به تاریخ دیپلماسی انگلیسی‌ها در ایران برمی‌گردد و گویای آن است که عمده افرادی که به ایران اعزام می‌شده‌اند، معمولاً عناصر اطلاعاتی بوده و می‌باشند. به‌علاوه آنکه در حال حاضر و به دلیل نبود سفارت آمریکا در ایران و خلأ حضور آمریکائی‌ها، انگلیسی‌ها سعی دارند تا حداکثر استفاده از حضورشان را در تهران از جمله فروش اطلاعات به آمریکا، ببرند و تاکنون هم توانسته‌اند بهره‌های زیادی از این طریق به‌دست آورند و خلأ اطلاعاتی آمریکا در ایران را به نوعی جبران نمایند.

دخالت‌های انگلیسی‌ها صرفاً به مسائل داخل ایران منتهی نمی‌شود، بلکه دیگران از جمله همسایگان عرب را علیه ایران تحریک می‌کند، برای نمونه در موضوع جزایر ایرانی، امارات و سایر کشورهای عربی را تحریک می‌کند. آنها همچنین با تحریک وهابی‌ها که با انگلیس رابطه تنگاتنگی دارند، با تهیه و پخش جزواتی به‌ویژه در ایام حج به اختلافات بین شیعه و سنی دامن می‌زنند. با این اهداف «سایمون گس» به جانشینی سر جفری آدامز به‌عنوان سفیر انگلیس در جمهوری اسلامی ایران منصوب شد.

دخالت سفارت در انتخابات دهم ریاست جمهوری؛

متعاقب برگزاری انتخابات دهم و فتنه پس از آن، نیروهای وابسته به سفارت بریتانیا در تهران به‌دستور لندن ورود چشمگیری در موضوعی که صرفاً داخلی بود، داشتند و برای اولین بار چند کارمند محلی سفارت بریتانیا توسط نیروهای امنیتی ایران دستگیر و دو دیپلمات انگلیسی به‌دلیل عملکرد مداخله‌جویانه‌شان از کشور اخراج شدند و یک تن از نیروهای سفارت انگلیس رسماً در دادگاه محاکمه و محکوم شد.

با هدف ارائه تصویری از واقعیات موجود و میزان مداخله رسمی بریتانیا در امور داخلی کشورمان به کیفرخواست صادره و متن اظهارات میرمحمد حسین رسام تحلیلگر ارشد سفارت انگلیس در تهران اشاره می‌شود، وی در اعترافات خود می‌گوید: (سفارت انگلیس در طول دوره‌های اخیر به دلیل سیاست‌های خصمانه علیه

نظام و محدودیت‌های شدیدی که دیپلمات‌ها داشتند و ترس از اینکه عملیات جمع‌آوری اطلاعات آنها افشا شود، اقدام به استفاده از کارکنان محلی و برای این کار شبکه مرتبطین را ایجاد و اداره عملیات را از داخل کشور آغاز کرد. به همین دلیل به بنده و سایر کارکنان دستور داده شد با ایجاد شبکه به تأمین اخبار و اطلاعات مورد نیاز انگلیس اقدام کنم که در طول پنج سال فعالیت خود در این سفارت تا سال گذشته ۱۳۰ مرتباً داشتم که امسال با افزایش ۵۰ نفری، تعداد مرتبطین بنده ۱۸۰ نفر شد. تماس‌ها و ملاقات‌های ما با مرتبطین در رستوران‌ها و کافی‌شاپ‌ها صورت می‌گرفت و تلاش می‌شد این ملاقات‌ها در مکانی غیر از سفارت انجام شود. سفارت هزینه آن را پرداخت می‌کرد و آنها را مهمان سفارت می‌دانست و بعداً مطالب و گفتگوها به اطلاع مقامات سفارت می‌رسید.

وی ادامه می‌دهد: (سفارت انگلیس تعیین می‌کرد شبکه‌های ارتباطی خود را گسترش دهد و برای این کار در کنسولگری سفارت انگلیس بخشی را به نام وی. ای. بی ایجاد کرده بود که در این بخش دیپلمات‌های سیاسی به همراه دیپلمات‌های بخش ویزا حضور داشتند و افرادی که تقاضای ویزا می‌کردند آنها را به وی ای بی دعوت می‌کردند و از این طریق یک ارتباط اولیه برقرار می‌شد و ادامه ارتباط نیز طوری تنظیم می‌شد که ملاقات‌های بعدی صورت گیرد. ملاقات‌ها بعد از آن در بیرون از سفارت صورت می‌گرفت).

*تکاپوی سفارت انگلیس قبل از انتخابات دهم ریاست جمهوری؛

کارمند سفارت انگلیس در اعترافات خود در مورد تکاپوی سفارت قبل از برگزاری انتخابات می‌گوید: «من کارمند سفارت انگلیس و تحلیلگر ارشد این سفارتخانه بودم. از حدود چهار ماه قبل از انتخابات دهم ریاست جمهوری، در سفارت انگلیس جلسه‌ای با حضور دیپلمات‌ها و کارمندان محلی بخش سیاسی سفارتخانه برگزار شد. در این جلسه با توجه به دستورالعمل دریافتی از لندن، تحولات بعد از انتخابات در دستور کار کارمندان محلی بخش سیاسی سفارتخانه قرار گرفت. در این چارچوب با دفاتر برخی فعالان سیاسی به‌ویژه اصلاح‌طلبان ارتباط برقرار و اطلاعات لازم درباره انتخابات جمع‌آوری می‌شد. در سفارت در این زمینه جلسات روزانه داشتیم که اخبار و اطلاعات جمع‌آوری شده بعد از دسته‌بندی شدن به لندن ارسال می‌شد. این کار به‌طور منظم با حضور دیپلمات‌ها صورت می‌گرفت و از تهران و شهرستان‌ها اطلاعات و اخبار لازم جمع‌بندی می‌شد.

این اطلاعات و اخبار درباره میزان مشارکت مردم هر استان در انتخابات و نوع گرایش آنها به نامزدهای مختلف بود که در سفرهای استانی دیپلمات‌ها و کارمندان محلی جمع‌آوری می‌شد. دستورالعملی که از لندن برای ما ارسال شد، حوزه‌های مختلفی را پوشش می‌داد. دیدگاه‌های مقام معظم رهبری درباره انتخابات و اینکه آیا گرایش خاصی به هیچ‌یک از نامزدها دارند یا خیر، چه معیارهایی دارند و نیز اینکه دیدگاه‌های ائمه جمعه و علمای مختلف درباره انتخابات چیست و گرایش آنها به نامزدهای مختلف چگونه است از جمله این موارد بود.

تحلیل‌گر ارشد سفارتخانه انگلیس در مورد مأموریت این سفارت‌خانه به کارمندان در انتخابات دهم ریاست جمهوری نیز می‌گوید: «از ما خواسته شده بود که به سپاه و بسیج و نقش آنها در انتخابات و دیدگاه‌های فرماندهان سپاه درباره انتخابات و اینکه آیا گرایش خاصی به یکی از نامزدها دارند یا مسائل خاصی را می‌خواهند پیگیری کنند، توجه خاصی داشته باشیم که ما در زمینه‌های یادشده اطلاعات و اخبار لازم را جمع‌آوری می‌کردیم.

*ارتباط سفارت با ستادهای انتخاباتی؛

بنابر اعترافات رسام «از دیگر فعالیت‌های دیپلمات‌های انگلیسی، تلاش برای یافتن مرتبطانی در ستاد نامزدها بود که در این زمینه آقای «الکس پینفیلد» دبیر اول سیاسی سفارت انگلیس با برخی اعضای ستاد انتخاباتی نامزدها ملاقات‌هایی داشت و دبیر دوم سفارت هم تحت پوشش توریست به ستاد انتخاباتی چند تن از نامزدهای دوره‌ی دهم ریاست جمهوری رفت. از دیگر برنامه‌ها، ملاقات دبیر اول سفارت انگلیس با برخی اعضای حزب اعتماد ملی و دفاتر تبلیغاتی یکی از نامزدها بود که در این چارچوب با برخی مسئولان این ستاد درباره‌ی مسائل مربوط به انتخابات و اغتشاشات بعد از آن تماس‌هایی داشتیم. بعد از انتخابات و با اعلام نتیجه‌ی انتخابات مبنی بر پیروزی احمدی‌نژاد، این نتیجه برای سفارت انگلیس بهت‌آور و باعث شگفتی بود، سفارت انگلیس موضوع ادعای تقلب از سوی یکی از طرفین انتخابات را تعقیب می‌کرد.

*دستور سفارت انگلیس به کارمندان خود برای حضور در اغتشاشات خیابانی؛

میرمحمد حسین رسام تحلیلگر ارشد سفارت انگلیس در بخش دیگری از اعترافات خود به دستور سفارت برای حضور در اغتشاشات خیابانی اشاره می‌کند و می‌گوید: «بعد از برگزاری انتخابات روند پیگیری مسائل انتخاباتی و نیز حوادث بعد از آن ادامه داشت و طبق دستور، سفارت از کارمندان محلی خواسته بود تا در تجمعات و اغتشاشات به همراه آقای تامبرن از بخش سیاسی و آقای کلبرونی از بخش ویزا دو دیپلمات اخراج شده از ایران حضور داشته باشد.

تامبرن دبیر دوم سیاسی سفارت در درگیری مورخ ۲۴ خرداد ۸۸ در خیابان سنایی و مطهری حاضر شده بود و دبیر اول سفارت نیز در این درگیری حضور داشت. کاردار سفارت در راهپیمایی خیابان انقلاب تا دانشگاه صنعتی شریف حضور داشت. ساموئل اورگان دبیر سوم سفارت نیز در تاریخ ۲۵ خرداد حد فاصل خیابان‌های مطهری و شریعتی در بین تجمع‌کنندگان حاضر بود.

تامبرن دبیر دوم سیاسی سفارت در تاریخ ۲۸ خرداد ۸۸ در راهپیمایی خیابان انقلاب حضور داشت و آقای پل برونی معاون بخش ویزای سفارت نیز در تاریخ ۲۸ خرداد ۸۸ از تجمع خیابان فردوسی مقابل خیابان منوچهری عکس می‌گرفت.

ساموئل مورگان در تاریخ ۲۷ خرداد ۸۸ در راهپیمایی خیابان کریمخان حضور داشته است. آقای الکس پینفیلد دبیر اول سیاسی سفارت از کارمندان محلی درخواست کرده بود تا صبح فردای تجمع غیرقانونی در میدان بهارستان از آثار تخریب شده توسط اغتشاشگران عکس تهیه کنند. سفیر انگلیس به همراه کاردار سفارت در تاریخ ۲۸ خرداد ۸۸ برای مشاهده راهپیمایی آرام و غیرقانونی طرفداران موسوی اقدام کرده بودند. آقای دومتروس یکی دیگر از اعضای بخش سیاسی سفارت در دو مقطع به نشانه حمایت از جریان سبز با پوشیدن لباس سبز در میان تجمع‌کنندگان حاضر شده بود.

آقای الکس در روز رأی‌گیری و در حوزه انتخابیه نارمک رفت. الکس با حضور در میان مردم سؤالاتی را در خصوص میزان مشارکت مردم در انتخابات و علاقه آنان به نامزدهای انتخابات، سؤالاتی را مطرح کرده بود. سفیر انگلیس هر روز ساعت ۹ صبح با اعضای بخش سیاسی سفارت و دیپلمات‌ها و کارمندان محلی جلسه داشت و آخرین اخبار را دریافت و به لندن گزارش می‌کرد.

به گفته رسام: «در مدتی که برای سفارت انگلیس کار می‌کردم، به این نتیجه رسیدم که دولت انگلیس در صدد بود تا به مرتبطان خود القا کند که این انتخابات نقطه عطفی برای افرادی که با نظام زاویه دارند به‌شمار می‌رود و آنها با اقدامات مؤثر در این دوره از انتخابات کشور را دچار تغییر در ساختار یا تغییر در رفتار می‌کنند و به آنها این امید را می‌دهند که در صورت بروز مشکل از حمایت اروپایی‌ها و اتحادیه اروپا برخوردار خواهند بود».